

Vergaderjaar 2019–2020

35 459

Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en liquiditeitssteun aan het Caribisch deel van het Koninkrijk)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties.

Vanwege de coronamaatregelen is op 21 april 2020 de eerste incidentele suppletoire begroting 2020 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, 35 443, nr. 1). Daarnaast is op 29 april 2020 de eerste suppletoire begroting 2020 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, 35 450, nr. 1). De behandeling van deze suppletoire begrotingen in de Staten-Generaal is nog niet afgerond. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door de beide Kamers bekrachtigd. Vanwege de snelle opeenvolging van begrotingswetsvoorstellen, bevat de kolom «stand na 1e ISB» zowel de vastgestelde stand bij ontwerpbegroting als de mutaties die bij de eerste incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen. Dit om het budgetrecht van de Staten-Generaal te waarborgen.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze tweede incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze tweede incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de kamerbrief «Extra maatregelen Caribisch Nederland in verband met COVID-19» (Kamerstukken II 2019/20,

35 420, nr. 25) en via de kamerbrief «Financiële ondersteuning Aruba en Sint Maarten in verband met Covid-19» met kenmerk 2020-0000226492. Deze wet treedt daarom in werking met terugwerkende kracht per de datum waarop de Rijksministerraad besloten heeft over het verstrekken van de leningen aan Aruba en Sint Maarten.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2020

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Versterken rechtstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur (2e incidentele suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand 1e suppletore begroting 2020	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	15.838	16.571	16.500	33.071	0	0	0	0
Uitgaven	15.838	16.571	16.500	33.071	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	75,0%	75,0%	87,5%	87,5%				
4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba	7.411	8.111	16.000	24.111	0	0	0	0
Subsidies	0	0	16.000	16.000	0	0	0	0
Diverse subsidies	0	0	16.000	16.000	0	0	0	0
Opdrachten	1.663	1.163	0	1.163	0	0	0	0
Opdrachten landen	1.663	1.163	0	1.163	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	2.340	2.340	0	2.340	0	0	0	0
Toeslagen op pensioenen NA	2.340	2.340	0	2.340	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	3.272	4.472	0	4.472	0	0	0	0
Bijdragen landen	3.272	4.472	0	4.472	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	136	136	0	136	0	0	0	0
Diverse bijdragen	136	136	0	136	0	0	0	0
4.2 Caribisch Nederland	8.427	8.460	500	8.960	0	0	0	0
Subsidies	0	500	0	500	0	0	0	0
Subsidies Caribisch Nederland	0	500	0	500	0	0	0	0
Opdrachten	4.897	1.397	0	1.397	0	0	0	0
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	100	100	0	100	0	0	0	0
Opdrachten Caribisch Nederland	4.797	1.297	0	1.297	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	2.310	2.343	0	2.343	0	0	0	0

	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand 1e suppletioire begroting 2020	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	2.310	2.343	0	2.343	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	1.220	4.220	500	4.720	0	0	0	0
Bijzondere uitkeringen sociaaleco- nomische initiatieven	1.220	1.220	500	1.720	0	0	0	0
Versterken bestuurs- en uitvoe- ringskracht	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Door het wegvallen van het toerisme en de lockdowns zijn de inkomsten van veel burgers in het Caribisch deel van het Koninkrijk weggevallen. Er is een toename zichtbaar in het aantal hulpbehoevendenden dat zich aandient bij voedselbanken en soortgelijk initiatieven en organisaties, of anderszins afhankelijk is van voedselpakketten of -bonnen. Het kabinet heeft besloten om eenmalig middelen ter beschikking te stellen om de kwetsbare groepen in het Caribisch deel van het Koninkrijk te kunnen voorzien van voedselpakketten en hygiëneproducten.

4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Subsidies

Diverse subsidies

Er wordt een subsidie van maximaal € 16,0 mln. beschikbaar gesteld om, met inzet van lokale hulporganisaties, de kwetsbare groepen op Aruba, Curaçao en Sint Maarten te kunnen voorzien van voedselpakketten en hygiëneproducten.

4.2 Caribisch Nederland

Bijdragen aan medeoverheden

Bijzondere uitkering sociaaleconomische initiatieven

Er wordt een bijzondere uitkering van € 0,5 mln. beschikbaar gesteld aan Bonaire (€ 0,2 mln.), Sint Eustatius (€ 0,15 mln.) en Saba (€ 0,15 mln.) om de kwetsbare groepen te kunnen voorzien van voedselpakketten en hygiëneproducten.

2.2 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen (2e incidentele suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand 1e suppletioire begroting 2020	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	0	135.000	34.700	198.216	0	0	0	0
Uitgaven	28.516	163.516	34.700	198.216	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%				
5.1 Schuldsanering Curaçao	28.516	28.516	0	28.516	0	0	0	0
Leningen	28.516	28.516	0	28.516	0	0	0	0
Schuldsanering	28.516	28.516	0	28.516	0	0	0	0

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand 1e supplettoire begroting 2020	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
5.2 Leningen/ garantie Curaçao, Sint Maarten en Aruba	0	135.000	34.700	169.700	0	0	0	0
Garanties	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanties	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	0	135.000	34.700	169.700	0	0	0	0
Leningen aan Aruba	0	21.400	24.700	46.100	0	0	0	0
Lopende inschrijving Curaçao en Sint Maarten	0	113.600	10.000	123.600	0	0	0	0
Ontvangsten	38.516	38.516	0	38.516	0	0	0	0

Toelichting

De coronacrisis heeft ook impact op de landen Aruba, Sint Maarten en Curaçao binnen het Koninkrijk. De landen hebben op grond van artikel 36 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden een beroep gedaan op de solidariteit binnen het Koninkrijk. De Rijksministerraad (RMR) heeft op basis van de adviezen van het College Aruba financieel toezicht (CAft) en het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) besloten om op korte termijn middelen ter beschikking te stellen.

5.2. Leningen/ garanties landen Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Leningen

Leningen aan Aruba

Aruba ontvangt een liquiditeitslening van AWG 49,4 mln. (€ 24,7 mln.) voor het invoeren van een loonsubsidie ten behoeve van baanbehoud voor de maand mei. De liquiditeitslening heeft een looptijd van twee jaar. De lening heeft een rentepercentage van 0%. Conform het advies van het CAft bestaat de mogelijkheid om over twee jaar de liquiditeitssteun te herfinancieren.

Lopende inschrijving Curaçao en Sint Maarten

Op basis van het advies van het Cft is aan Sint Maarten een liquiditeitslening van ANG 20,0 mln. (€ 10,0 mln.) verstrekt voor een pakket aan noodmaatregelen om de effecten van Covid-19 te mitigeren. Deze liquiditeitslening heeft een looptijd van twee jaar. De lening heeft een rentepercentage van 0%. Conform het advies van het Cft bestaat de mogelijkheid om over twee jaar de liquiditeitssteun te herfinancieren.